

Förord

I dagarna går remisstiden ut för den statliga utredningen *Den lokala radion* (SOU 1996:176).

Det nuvarande regelverket för privatradion infördes för några år sedan och var tänkt att gälla fram till år 2008 för att ge branschen stabila och pålitliga spelregler under en uppbyggnadsfas.

Men den socialdemokratiska regeringen tillsatte i september 1995 en utredning, lokal- och närradiokommittén, vars uppgift var att lägga fram förslag till ändringar av gällande regler. När utredningens betänkande publicerades i december 1996 visade det sig att en vänstermajoritet stödd av centerpartiet vill att staten skall bryta sitt löfte och redan nu gå in och ändra villkoren.

Om förslaget går igenom riksdagen i höst kan ett antal stationer tvingas stänga år 2001. Inte för att publik och annonsörer sviker, utan för att vissa politiker inte gillar privat radio.

Kolumnisten och samhällsanalytikern Mats Johansson studerar i denna rapport värderingarna bakom majoritetens förslag. Han finner bl a att utredningen inte svarar på de mest centrala frågorna i ämnet. Varför duger det inte att låta lyssnarna själva avgöra vad de vill lyssna på, varför behöver de en förmyndare? Och varför skall radion styras på ett sätt som är otänkbart för de tryckta medierna?

Stockholm i mars 1997

Dick Erixon

Redaktör för rapportserien

Innehåll

VARFÖR SKALL ETERMEDIA SÄRBEHANDLAS?	3
<i>Rödgröna journalister</i>	4
<i>Varför inte fri radio när vi har fri press?</i>	5
<i>Sist i den fria världen</i>	5
<i>Egna TV-kanaler</i>	6
<i>Utredningen lägger kall hand över fria radion</i>	7
<i>Ville slå till direkt</i>	7
<i>Statliga styrningen skall skärpas</i>	8
<i>Sverige mot strömmen i Norden</i>	8
<i>Partipolitisk splittring</i>	9
<i>Förenligt med grundlagen?</i>	9
EN LYCKAD FRIHETSREFORM.....	11
<i>Mångfalden har ökat</i>	11
<i>Smaken är olika</i>	12
EN VIKTIG PRINCIPFRÅGA	12
KÄLLOR.....	13

Varför skall etermedia särbehandlas?

Medieklimatet i Sverige har försämrats de senaste åren. Liberaliseringsperioden under 90-talet, då bland annat nya TV-kanaler grundades och den privata lokalradion släpptes fri, har efter den socialdemokratiska regeringens tillträde hösten 1994 ersatts av en återställarpolitik. Dess syfte är att öka den politiska styrningen av medieutbudet.

Förklaringen till omsvängningen har inte främst med utvecklingen i medievärlden att göra, utan är rent partipolitisk; socialdemokraterna och vänsterpartiet motarbetar reformer för ökad frihet och mångfald på medieområdet. Därför är Sverige nu på väg tillbaka till en 70-talsmentalitet, en tid då förbud mot parabolantennar kunde ha blivit en realitet. Just nu syns tendensen tydligast på radioområdet.

Striden om fri radio har en lång historisk bakgrund i förhållandet mellan medierna och staten under 1900-talet. Enligt en klassisk modell i medieforskningen kan relationerna mellan medierna och staten i olika samhällen indelas i några typiska massmedieideologier. I fallande grad av statsintervention kan fyra kategorier urskiljas:

Den totalitära marxist-leninistiska ideologin utgår från att medierna är det enda partiets verktyg för byggandet av den kommunistiska staten.

Den auktoritära ideologin, där medierna står under statlig kontroll men kan ägas privat, styrde förhållandena i många kungadömen fram till tryckfrihetstidens genombrott, och praktiserades fortfarande av härskarna i en rad icke-demokratiska statsskick.

Den sociala ansvarsideologin bygger på att medierna fungerar utan direkt styrning från staten, men har uttalade åtaganden för samhällsutvecklingen och finansieras indirekt via olika former av statsstöd.

Den frihetliga ideologin ser fri etablering och fri konkurrens utan politiska regleringar som en politisk rättighet, till skydd för en av demokratins grunder, yttrandefriheten.

Medieutvecklingen i Sverige har påverkats av alla linjerna, i varierande grad på olika medieområden. Den marxistiska doktrinen hade sin förankring i arbetarrörelsens barndom och lever kvar i modifierad form främst i den generation journalister och

opinionsbildare som blev verksamma mot slutet av 60-talet. Störst betydelse har den marxistiska synen haft i den utrikespolitiska rapporteringen och kulturdebatten.

Rödgröna journalister

Arenan för journalistiken som politisk kampform har försvagats i och med monopolens uppluckring. Men någon betydelse för urval och vinklar i stort, för nyhetsarbetet och för mediedebatten, har det rimligen att vänsterpartiet under 90-talet har blivit det största journalistpartiet. Inklusiva sympatisörer till miljöpartiet utgör de rödgröna i dag närmare hälften av journalistkåren, enligt de partipolitiska preferenser som under en följd av år och undersökningar har uppmätts av mediaforskarna vid Göteborgs universitet (i procent):

<i>Partisympatier bland journalister i procent</i>	1995	1989	1973	1968
vänsterpartiet	26	22	19	3
socialdemokraterna	23	30	35	45
miljöpartiet	18	12	-	-
moderaterna	13	13	12	15
folkpartiet	12	16	15	26
centerpartiet	4	6	19	8
kristdemokraterna	4	1	-	3

När det gäller relationen till staten har dock pressen i stort utvecklats i enlighet med den frihetliga ideologin, med inslag av statsintervention främst i form av det presstödet från 70-talet som har sitt ursprung i det statliga partistödet från 60-talet.

Frihetstraditionen i den moderna svenska tidningsvärlden har sina rötter i 1800-talets urbanisering och industrialisering, där två större huvudgrupperingar växte fram: å ena sidan den privatägda borgerliga pressen som med entreprenörer i företagsledningarna kombinerade affärsverksamheten med opinionsbildning, å andra sidan den partipolitiskt ägda och drivna pressen där nyhets- och åsiktsförmedlingen var en del av arbetarrörelsens agitation som skulle finansieras av medlemmarna, inte utomstående annonsörer. I den folkrörelsekretsen tillkom också jordbrukarnas organ, stommen till dagens centerpress.

Däremot har de yngre etermedierna ständigt blivit utsatta för politiska ingrepp. 1962 beslöt riksdagen mot folkviljan, högerpartiet och folkpartiet att förbjuda den fria stationen Radio Nord, och 1965 sattes Radio Syds chef Britt Wadner i fängelse för innehav av olaglig radiosändare.

Förändringen har skett stegvis och långsamt; från radions ursprung i Telegrafstyrelsens myndighetsutövning, via Radiotjänsts monopol från 1924, till ett mer frihetligt stadium med ökad mångfald och konkurrens efter 80-talets etableringar av närradion och privata TV-kanaler.

Varför inte fri radio när vi har fri press?

Det är utifrån den privatägda pressens liberala mediesyn som kritiken mot monopolen i etermedierna har formats. Den frihetliga medieideologin menar att i likhet med tryckta medier bör radio- och TV-företag vara fria att på marknadsmässiga grunder forma utbudet i samspel med publiken. Medborgarna är kapabla att själva välja vad de vill betala för. Även om marknadsekonomin inte är perfekt, tillgodoser den i längden bättre än något annat system de behov som konsumenternas efterfrågan söker tillfredsställa.

Inte minst historiska skäl talar för detta; det var genom kommersialiseringen som det tryckta ordet efter boktryckarkonstens intåg småningom blev en till de breda folklagren spridd nytthet som i sin tur medförde en spridning också av den politiska och ekonomiska makten i de samhällen där yttrandefriheten inte kvästes.

Statens roll begränsas här till att ge fristående domstolar möjlighet att pröva inskränkningar som till skydd för individer och grupper formulerats i grundlagarna, samt till att av rena samordningsskäl upprätthålla vissa tekniska ordningar i etern. Någon direkt egen statlig medieproduktion förekommer inte. Finansiering av ett kompletterande utbud utanför marknaden ses som en del av kulturpolitikens uppgift att bidra till att grundutbildning och arenor skapas för bevarande av det nationella kulturarvet.

Sist i den fria världen

På etermedieområdet valde den politiska majoriteten redan på 1920-talet på ideologiska grunder en annan, icke-rättighetsbaserad väg. Det är ingen tillfällighet att Sverige blev ett av de sista länderna i den fria världen att tillåta privata radioutsändningar.

Så sent som 1985 formulerade Ingvar Carlsson i skriften *Individens frihet och framtidens välfärdssamhälle* tillsammans med Lars Anell en doktrin som väl fångade den statskontrollerande ideologins kärna:

”Gemensamma institutioner – samma skolsal, samma sjuksal, samma armé – är inte oväsentliga. De bidrar till att forma en nationell sammanhållande värdegemenskap. Samma roll spelar vårt etermediamonopol; ständigt påpassat från alla håll fungerar det som en gemensam nämnare i samhällsdebatten.”

Strävan efter den begränsade verklighetsbilden, lika för alla, representeras i dag av till exempel kulturminister Marita Ulvskog. Ser man mediernas verksamhet inte som en funktion av individuella fri- och rättigheter utan som redskap för politisk förändring av samhället, kan statliga regleringar alltid formellt legitimeras av majoritetsinnehav och statsnytta. Den som för tillfället har den politiska makten har då också rätt att ingripa mot fria medier, till och med på programnivå.

Egna TV-kanaler

I samband med ett angrepp på Bonniers ägarinträde i TV4 under vintern 1997 deklarerade Ulvskog för socialdemokratins vidkommande apropå ägande av TV-kanaler att ”vi borde vara med, inte som regering, utan som parti och fackföreningsrörelse. Media handlar om makt.” (Dagens Nyheter 97-02-17).

Den andan har också präglat regeringens påtryckningar på TV4 i syfte att påverka utbudet med krav på vissa programtyper som förutsättning för fortsatt sändningsrätt i marknätet.

Liknande tankegångar kan skönjas i fördelningen av digitalradions regionala sändningstillstånd till vissa utvalda. Även i regeringens preliminära val av tekniklösning för kommande digitala TV-sändningar, Teracoms så kallade stolpnät, kan den kontrollerande viljan spåras; satellituniversum skall hållas kort.

Ytterligare aktuella exempel är kulturministerns intresse för kvotering av utländska TV-program, samt tillsättandet av en utredning för ”Fler svenska TV-program av god kvalitet”.

Här syns en röd tråd i agerandet. En liknande hantering väntar den fria radion, ”krämarradion” som Ulvskog kallar den, om återställarförslaget blir verklighet. Då inleds med politiska förtecken den förtida avvecklingen av ett antal privata radiostationer.

Utredningen lägger kall hand över fria radion

Efter valet 1994 satte socialdemokraterna stopp för nya stationer och krävde åtgärder mot "fortsatt ägarkoncentration". Den så kallade stopplagen sköts visserligen upp ett år tack vare konstitutionell blockering i riksdagen från m-fp-kd, men trädde i kraft i december 1995. Eftersom lagen går ut i juni 1997 är brådskan stor att få fram nya stoppregler.

Av regeringens direktiv till lokal- och närradiokommittén framgår att det inte var fråga om någon förutsättningslös utredning. Utredningens direktiv riktades uttalat mot nätverksbildning, auktionssystemet skulle avskaffas och krav ställas på visst programinnehåll. Man vill helt enkelt inte se några starka konkurrenter till Sveriges Radio växa fram. Därför skall en kall hand läggas över branschen, så att expansionen stryps och investerarna avskräcks från uthålliga satsningar.

I uppdraget ingick till och med att studera om staten kunde styra utbudet genom "att aktivt stödja ambitiös programverksamhet genom direkta bidrag eller sänkta koncessionsavgifter". Den tanken rymmer ett brott mot principerna om statens likabehandling av konkurrenter och skulle införa ett moment av positiv diskriminering även på privatradioområdet, ungefär som socialdemokraterna och centern i flera decennier via presstödet har gynnat sina egna medier på andras bekostnad.

Ville slå till direkt

När utredningsbetänkandet presenterades i december 1996 visade det sig att majoriteten (s + c + v + mp) vill ersätta det befintliga auktionssystemet för fördelning av sändningstillstånd med ett urvalssystem. Egentligen skulle man ha velat slå till direkt, men konstaterar att "tillståndshavarna har en rättsligt skyddad ställning". En ändring kan därför göras först vid utgången av år 2000 då den första perioden av två går ut för nuvarande innehavare.

Utredningen konstaterar att det finns gränser för vad som kan ändras:

"Vid alltför genomgripande lagstiftningsåtgärder finns en risk att staten blir ersättningskyldig om tillståndshavarna för talan vid domstol. Utgången av en eventuell domstolsprövning är svår att förutse . . . Införandet av en ny modell för tillståndsgivning och särskilda regler för nya tillståndshavare under löpande tillståndsperiod är en ur legalt perspektiv

tveksam förändring som inte kunnat förutses av tillståndshavarna.”

Ändå föreslår utredningen ett stopp för nya tillstånd ”tills vidare”. En reglering skall införas som tvingar stationerna att sända sina egna program dagtid; ”därigenom motverkas de rikssändningar som äger rum i lokalradion”. Nuvarande tillstånd skall inte förlängas automatiskt vid tillståndsperiodens slut. En politisk nämnd, som föreslås bli tillsatt av regeringen, skall besluta i tillståndsärenden. För att sockra ett annars obehagligt ingrepp i fria mediers framtid lockar man med lägre kostnader.

Statliga styrningen skall skärpas

Efter utgången av nuvarande tillståndsperiod är det däremot, finner utredningen, möjligt att ändra lagstiftningen och fullt ut genomföra kommitténs förslag. Då skall styrningen, utöver redan gällande krav för tillstånd, skärpas ytterligare med ”en i grunden restriktiv inställning till förändringar av ägande och programprofil” under perioden.

Tillståndstiden skall kortas och sändningsområdena vidgas till att sammanfalla med Sveriges Radios regionala sändningar. Antalet tillstånd föreslås bli färre; kanske tvingas ett tjugotal stationer stänga (i stället för att bli tjugotalet fler, om tillgängliga frekvenser hade fortsatt delas ut), varav i Stockholm kanske hälften av dagens sändare. Överklaganden av nämndens beslut i tillståndsärenden skall prövas av regeringen, inte av domstol.

Sverige mot strömmen i Norden

I närliggande länder finns exempel på att radioutvecklingen gått åt motsatt håll. Sveriges Televisions medieexpert Olof Hultén skriver i rapporten *Nordisk forskning om public service* (1996) att

”det faktum att Finland sedan starten av TV haft kommersiell programverksamhet gjort det naturligare att från början acceptera en fullt utvecklad kommersiell radiomodell. Den kritik som riktats mot den gällande lagstiftningen har framförallt kommit från stationerna själva som ansett att begränsningarna mot nätverksbildning hindrat reklamradions utveckling. På denna punkt har de fått gehör; på senare år har kraven mjukats upp.”

I Norge utgör den privata rikskanalen P4 sedan 1991 ett framgångsrikt och lönsamt alternativ med stort utländskt ägande (svenska Kinnevik).

Partipolitisk splittring

Moderaterna, folkpartiet och kristdemokraterna har ställt sig på den fria radions sida och motsatt sig regleringarna. I en gemensam reservation mot majoritetens förslag ifrågasätter Ola Karlsson (m), Birgit Friggebo (fp) och Helena Höij (kd) i grunden utredningens verklighetsbeskrivning.

De känner inte igen den problemfyllda bild som vänstermajoriteten tecknar, utan konstaterar tvärtom att den privata lokalradion på bara några år har blivit en lyssnarmässig succé med flera miljoner dagliga lyssnare och ett par tusen anställda:

”Kommitténs arbete /har/ kommit alltför tidigt för att kunna utgöra en total utvärdering av verksamheten. Den privata lokalradion har funnits mycket kort tid och inte kunnat utvecklas fullt ut. Branschen är mycket dynamisk. Att nu formera ett regelverk från och med år 2001 för en okänd mediamiljö förefaller oklokt.”

Reservanterna påpekar att majoriteten själv också varnar för den ökade osäkerheten på medieområdet. I utredningstexten heter det bland annat att:

”Svårigheterna att göra hållbara förutsägelser och planer rörande framtiden är uppenbara. Särskilt svårt är att bedöma det förestående skiftet från analog till digital teknik vad gäller tidpunkt, verkningar, statens roll, m m. Detsamma gäller public service-verksamheten bortom sekelskiftet. Utvecklingen vad gäller kontroll över informationsinflöden och ägarkoncentration inom media och IT är också svårbedömda faktorer av stor betydelse.”

Ändå har utredningsmajoriteten ansett sig kompetent att nu fatta beslut om hur läget skall se ut om fem år.

Förenligt med grundlagen?

I den borgerliga trepartireservationen förs också ett resonemang om förslaget förenlighet med grundlag och konventioner:

”Tillståndsinnehavarna har haft skäl att förvänta sig att få behålla sina tillstånd under en 15-årsperiod. De av kommittén föreslagna förändringarna är så omfattande att 2 kap 23 §

regeringsformen (införlivningen av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna) torde vara tillämplig. Förslagen skulle således om de genomförs kunna komma att strida mot grundlagen.”

Därutöver bör konstateras att Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) sedan 1992 omfattar även radio, till skydd för varje svensk medborgares eller svensk juridisk persons rätt att sända. Inskränkningar av fortsatt sändning avser utbud som inriktats på våldsförställningar, pornografiska bilder eller hets mot folkgrupp.

Vidast möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet skall eftersträvas vid fördelning av radiofrekvenser, och reservanterna åberopar särskilt YGL 3 kap 2§, andra stycket, som anger att sammanslutningar skall ha möjlighet att sända ”i den utsträckning som tillgängliga radiofrekvenser medger”.

Dessa grundläggande principer beaktas inte av utredningsmajoriteten, lika litet som YGL:s stadganden om redaktionell självständighet och frihet från censur. Det återstår att se hur förslaget om att låta en politiskt tillsatt nämnd bedöma innehållet i sändningarna, så kallad skönhetstävling, skall kunna förenas med andan i grundlagen. I förlängningen av detta förslags hantering väntar därmed sannolikt juridiska processer till sista instans.

Branschorganet Radioutgivareföreningen lät redan i oktober 1996 utföra en juridisk granskning av grunderna för återkallelse av tillstånd och statens skyldighet att om utredningens förslag förverkligas ersätta tillståndshavarna. Utredarna fann att om sändningstillstånden betraktas som privata rättsliga avtal är det avgörande för ersättningskyldigheten om ”staten kan anses ha tagit förbehåll om rätt att frånträda avtalen i förtid. Om gängse lagtolkningsmetoder skall tillämpas, bör staten inte kunna hävda att sådant förbehåll tagits.”

I lokalradiolagen från 1993 står uttryckligen att om en tillståndshavare begär det före tillståndsperiodens slut ”skall styrelsen för lokalradiotillstånd vid utgången av tillståndsperioden förlänga tillståndet med ytterligare en tillståndsperiod”. Ordet är skall. Här är det inte fråga om att innehavarna till exempel misskött sina betalningar eller utgjort fara för andras säkerhet och miljö, och då skall tillstånden förlängas.

En lyckad frihetsreform

Etableringen av den privata lokalradion var inte bara principiellt viktig, utan blev i praktiken också en folklig succé. Dock är verksamheten långt ifrån "färdig". Avsikten med de två perioderna var utifrån den förra regeringens liberala syn att ge branschen förutsättningar för långsiktig utbyggnad. Etableringsfasen är ännu inte avslutad; ändå vill utredningsmajoriteten redan efter några av de första åtta åren ändra spelreglerna.

Visserligen har ett 80-tal stationer med flera tusen anställda och en omsättning på över en halv miljard kronor på kort tid skapat en publik av mer än två miljoner lyssnare dagligen. Men halva jobbet återstår; att fördubbla intäkterna till beräknad marknadspotential och därigenom nå lönsamhet. Bara så får man stabila resurser att utveckla det redaktionella innehållet i sändningarna, inklusive det önskade utbudet av lokala program, och klara investeringarna i den kommande övergången till digitala sändningar.

Om privatradions framgångar på kort tid står egendomligt nog knappt ett ord i utredningen. Verkligheten består av miljoner mer eller mindre nöjda lyssnare, men utredningsmajoriteten ser bara problem. Inte ens de beskrivs ordentligt. Majoriteten förklarar inte vad som är samhällsfarligt i dagens musikradio, vilka allvarliga hot som motiverar och skall lösas med statsingripanden, rättsliga tvister, byråkratisk övervakning.

Huvudfrågan behandlas inte: varför duger det inte att låta lyssnarna själva avgöra vad de vill lyssna på, varför behöver de en förmyndare som gör om utbudet?

Mångfalden har ökat

I stället hävdas att en negativ utveckling har "undertryckt en mer självständig och lokalt inriktad radio". Utredningens ordförande, riksdagsman Kurt-Ove Johansson (s), anser att utbudet har blivit för ensidigt.

"75 procent av de här låter likadant, det betyder ju inte mångfald... att låta olika, det är ju det som är mångfald . . . om 85 stationer låter nästan likadant, då har man inget val . . . utvecklingen går så att säga hela tiden åt det hållet. Det låter mer och mer likadant . . ." (Johansson i en radiodebatt om utredningens förslag i Studio Ett, 96-12-03)

I ett bredare perspektiv är detta nonsens. I Stockholm finns, förutom Sveriges Radios halvdussin mycket olika kanaler, ett dussin privata stationer med olika musikprofil, från adult contemporary via gold till rock och klassiskt. De privata stationerna har under sin korta tid ökat räckvidden till närmare hälften av publiken i yngre åldersgrupper, medan SR minskat i motsvarande grad.

På många andra orter i landet visar publikundersökningarna att de privata musikstationerna utgör ett attraktivt alternativ till de politiskt finansierade kanalerna. Förklaringen är givetvis att mångfalden har ökat, inte minskat.

Smaken är olika

En spridd missuppfattning i mediedebatten gäller programmets kvalitet. Om de privata radiostationernas utbud sägs från vänsterhåll att "det blev inget av privatradion, de spelar bara musik".

Om de privata TV-kanalerna sägs att "de visar bara utländska serier och fåniga spelprogram". Som om populärmusik och underhållning inte skulle vara kultur! Men att definitionsmässigt klassa exempelvis rockmusik och lättsam underhållning som låg kvalitet framstår som egendomligt, särskilt som musik och underhållning av de flesta fortfarande betraktas som självklara inslag i de icke-kommersiella programföretagens utbud.

Visst kan man skratta åt enfaldiga programledare och torftiga program i den privata radion och televisionen, eller önska sig ett mer varierat tal- och musikutbud i den privata radion. Men man kan inte idiotförklara hela den publik som trots bristerna tagit det nya utbudet till sig. Den som inte gillar musikradiobabblen får väl trösta sig med P 1:s könsmagasin Freja, och titta på Sveriges Televisions caféprogram i stället för "Jeopardy" i TV4. Framför allt kan inte vissa politikernas missnöje med utbudet ligga till grund för regleringar.

En viktig principfråga

Ytterst är detta en viktig symbolfråga som kan komma att spela en egen roll i den stundande valrörelsen, inte minst bland ungdomsväljarna, musikradions stampublik. Frågan är om de anser sig behöva en storebror som styr deras medieval.

Det är överhuvudtaget svårt att förstå logiken i att de privata alternativen genom ålägganden uppifrån skall fås att efterlikna de statskontrollerade. Dessa finns ju redan, med flera miljarder kronor i sina årliga budgetar. Den privata radion och televisionen bör inte, kan inte och vill inte fungera som de före detta monopolen med deras regionala, etniska och innehållsmässiga kvoteringar och samhällseliga uppdrag.

En sådan statlig styrning är otänkbar när det gäller tryckta medier. Den borde lika självklart vara otänkbar för eterens förhållanden. Med vilken rätt skulle staten via avtal eller regleringar kunna föreskriva innehållet i Dagens Nyheter? Vilka ledande politiker är redo att hota Svenska Dagbladets utgivning med krav på att innehållet måste ändras om tidningen skall få fortsatt tryckstillstånd, inskränka Aftonbladets spridning till enbart Stockholm, och göra det möjligt för en politiskt tillsatt nämnd att överlåta Expressens tryckstillstånd till en annan tidning med bättre innehåll?

Källor

- Kommittédirektiv, lokal- och närradio, Dir 1995:123
Den lokala radion, SOU 1996:176 (www.sb.gov.se)
Pressmeddelande från Lokal- och närradiokommittén, 96-12-03
Utredningsreservation av Ola Karlsson m fl, december 1996
Eric M Runesson: *Återkallelse och vägrad förlängning av tillstånd enligt lokalradiolagen*, Sandart & Partners advokatbyrå, PM 96-10-15
Stig Hadenius och Lennart Weibull: *Massmedier*, Bonnier Alba, 1996
Göran Elgemyr: *Radion i strama tyglar*, Stiftelsen Etermedierna i Sverige, 1996
Olof Hultén m fl: *Nordisk forskning om public service*, Nordicom 1996